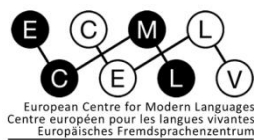


## Europski dan jezika

26. rujan



## Prelazak u višejezično doba

### Usvajanje niza različitih jezika je lakše nego što mislite, piše Neil Madden

Ako bi vam netko rekao 'flisni me mua', biste li znali što to znači, pa bar kojim se je jezikom obratio? S nekih 225 autohtonih jezika, europska jezična baština je bogata i raznovrsna; činjenica koju treba slaviti. No, koliko su dobri Europljani u učenju jezika iz svoje okoline (i ne tako bliskih) susjeda? Mnogi Europljani mogu misliti da je jednojezični način življenja norma. No, između polovice i dvije trećine svjetskog stanovništva je dvojezično do neke razine, a znatan broj je 'višejezičan', to jest, oni imaju određenu razinu stručnosti u nizu jezika (razumijevanje i / ili pisanje i / ili govorenje, ...). Višejezičnost je mnogo normalnije ljudsko stanje nego jednojezičnost. Postoje milijuni ljudi koji misle da ne poznaju drugi jezik osim svog materinjeg jezika; no mnogi od njih poznaju do neke razine drugi jezik. Pa ipak, prilike za naučiti novi jezik danas su veće nego ikad. Da bi naglasili vrijednost učenja jezika, Vijeće Europe ustanovilo je Europski dan jezika (EDL), koji se slavi svake godine 26. rujna. Ideja EDL-a je ohrabriti 'višejezičnost'. To nije ni novo ni nepoznato. To je činjenica svakodnevnog života među mnogim narodima u Africi i Aziji, te je norma u dijelovima Europe, osobito Beneluksa i Skandinavije i oko Mediterana. I to ne znači zastrašivanje ljudi mišlju da moraju težiti ka razini 'izvornog govornika'. Cilj je biti u mogućnosti komunicirati i razumjeti, prema vlastitim potrebama i zahtjevima. Međunarodna raširenost engleskog čini se neodoljivom, a istraživanja potvrđuju dojam da usvajanje neke razine engleskog jezika je prioritet za najveći broj učenika stranih jezika (jedna od tri tvrdnje da bi mogli razgovarati na njemu, prema Eurobarometru). Ipak, kada je to jednom postignuto, nema razloga zaustaviti se na engleskom jeziku. Mnogi drugi jezici su također vrijedni alati da biste dobili najviše iz svojih životnih iskustava, bilo za vaš rad ili samo da putujete. Jedna od ironija globaliziranog svijeta je da bi granična vrijednost engleskog mogao opadati. Kako sve više i više ljudi postaju stručni u današnjoj 'lingua franca', stvara se razlika u sposobnosti govorenja dodatnih jezika. U svijetu rada i obrazovanja, izvorni engleski govornici će se morati natjecati s kandidatima koji već imaju svoj materinji jezik, plus engleski, i sve više, poznavanje trećeg ili četvrtog jeziku do neke razumne granice. I tako jezična sposobnost donosi više od ekonomske koristi. To nas potiče da budemo više otvoreni prema drugima, njihovim kulturama i stavovima, a također promiče veću mentalnu fleksibilnost dopuštajući nam da imamo različite sustave predstavljanja i fleksibilnost perspektive. -2 - Ne bi trebali podcjenjivati vrijednost učenja jezika koji nam daje uvid u ljude, kulturu i običaje drugih zemalja. Ljudi koji mogu pouzdano komunicirati s ljudima drugih kultura su vjerojatno tolerantniji. I zapamtite da jednojezičnost je biti ovisan o jezičnoj kompetenciji i dobroj volji drugih. Naučiti koristiti neki drugi jezik je više od usvajanja ove korisne vještine – ono reflektira stav, poštovanje identiteta i kulture drugih i tolerancije različitosti. Vijeće Europe je razvilo program kako bi se omogućilo ljudima da izmjere svoju razinu stručnosti u stranom jeziku. Projekt Europskog jezičnog portfolia ima za cilj motivirati učenike priznavanjem

## Europski dan jezika

26. rujan

njihovih napora da prošire i diversificiraju svoje jezične vještine na svim razinama; osigurati evidenciju o usvojenim vještinama koje se mogu upotrijebiti, na primjer, kada kreću na višu razinu učenja ili traže posao kod kuće ili u inozemstvu. Na temelju mrežnog sustava studenti jezika mogu procijeniti svoje sposobnosti – razumijevanje, čitanje, govorenje i pisanje – te ih ocijeniti u skladu sa šest europskih razina. Ove standarde su usvojila glavna legitimna tijela u Europi, mnoge države članice i Europska unija, osobito kao dio svog Europass programa, sustava dizajniranog kako bi pojedinačne sposobnosti bile transparentnije i usporedive među državama članicama. Jedna od središnjih postavki Europskog dana jezika je ojačati ideju učenja jezika kao cjeloživotnog procesa. Mnogi odrasli smatraju da to što su propustili (ili čak izgubili) priliku za usvajanje novog jezika tijekom godina formalnog obrazovanja, je prekasno za ponovo pokrenuti taj proces. To nije tako. Diljem Europe, nastava, programi i tehnika (od knjiga do CD-ROM-ova) dostupni su za poboljšanje jezičnih sposobnosti. Ono što često nedostaje je osobna motivacija za prevladati 'faktor straha od jezika'. Mnogi ljudi razvijaju svoje jezične sposobnosti nakon završetka školovanja ili studija. Ovo i nije toliko iznenađujuće; na učenje jezika u školi se često gleda kao na obavezu, a ne mogućnost. Do toga dođe kada počnemo istraživati vanjski svijeti, bilo zbog posla ili iz dokolice, te dođemo do toga da naučimo vrijednost drugih jezika. I kao neke riječi ohrabrenja, svaki dodatni jezik koji učimo, učimo lakše. Dakle, kada ste riješili prvu prepreku, možete se prihvatiti mađarskog ili kantonskog, bar pokušajte.

Ako želite razviti svoje jezične vještine i saznati više o Europskom danu jezika, slijedeće web stranice nude korisne informacije:

<http://www.coe.int/edl>- Europski dan jezik uključujući odjeljak za prijavu događanja i mnogo korisnih sugestija i informacija

<http://www.coe.int/lang>- Odjel za jezičnu politiku Vijeća Europe, Strasbourg

<http://www.coe.int/portfolio> - Europski jezični portfolio

<http://www.ecml.at>– Europski centar za moderne jezike (Graz, Austria);

<http://www.europass.cedefop.eu.int>–stranica Europass-a pri EU

<http://www.coe.int/minlang> - Europska povelja o regionalnim ili manjinskim jezicima

Usput, odgovor na uvodno pitanje je 'razgovaraj sa mnom', na albanskom.

*Neil Madden je honorarni novinar koji živi u Strasbourgu*